

AFGØRELSE

(Elforsyning)

energi

KLAGENÆVNET

Frederiksborggade 15

1360 København K

Tlf 33 95 57 85

Fax 33 95 57 99

Afgørelsen offentliggøres i anonymiseret form

www.ekn.dk

ekn@ekn.dk

KLAGE FRA [...], over
AFGØRELSE FRA Energistyrelsen af 14. marts 2003
OM Overtagelse af vindmølle efter elforsyningslovens § 66

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

NÆVNETS Formand, professor, cand.jur. Christen Boye Jacobsen
SAMMEN- Næstformand, professor, dr.polit. Chr. Hjorth-Andersen
SÆTNING Professor, dr.scient.adm. Ole Jess Olsen
I SAGEN Professor, cand.jur. & Ph.D. Bent Ole Gram Mortensen
Direktør, cand.polyt. Poul Sachmann

Sagen er indbragt for Energiklagenævnet ved brev af 8. april 2003, og drejer sig om, hvorvidt Energistyrelsen var berettiget til at afslå [...] ansøgning af 27. september 2001 om overtagelse af hans vindmølle i medfør af elforsyningslovens § 66 om nødlidende møller. Ansøgningens baggrund er, at et tillæg på 17-øre pr. kWh bortfaldt pr. 1. april 2001.

Energistyrelsen er fremkommet med bemærkninger til klagen. Styrelsens bemærkninger har været forelagt for klageren.

Den påklagede afgørelse

I Energistyrelsens afgørelse af 14. marts 2003 hedder det:

”Ved brev af 27. september 2001 har De ansøgt om at VE-fonden overtager Deres vindmølle – vindmølle nr. [...] – for restgælden pr. 1. april 2001, med begrundelse om at forudsætningerne for prisafregningen af den producerede elektricitet pr. denne dato, som følge af implementeringen af loven, efter Deres opfattelse er ændrede i et sådant omfang, at vindmøllens økonomiske resultater ikke længere vil kunne afvikle restgælden i vindmøllen. De henviser til det vedlagte notat om økonomien for vindmøllen til dokumentation af de økonomiske forhold.

[...]

Retsgrundlag

Af elforsyningslovens § 66, stk. 1 – ændret ved lov nr. 1091 af 17. december 2002, trådt i kraft 1. januar 2003 – fremgår det, at

CVR-nr. 59778714

”Økonomi- og erhvervsministeren overtager efter anmodning fra en vindmøllejer dennes vindmølle og forpligtelsen til betaling af restgælden på lån optaget til finansiering af købet af vindmøllen, hvis

1) vindmøllejeren kan dokumentere, at vedkommende ikke vil kunne afvikle restgælden på lån optaget til finansiering af vindmøllen *på grund af* ændrede pristillæg til vindmølleelektricitet fastsat i medfør af § 59, stk. 1, og (Energistyrelsens fremhævelse)

2) det pågældende lån til finansiering af vindmøllen er optaget inden den 29. april 1999.”

Efter forarbejderne skal bestemmelsen forstås således at: ”Vindmøllejeren skal godtgøre, at det er en ændring af pristillægget, der har medført, at gælden på investeringen i vindmøllen ikke kan afvikles.”

Det skal derfor godtgøres, at det er muligt at afvikle lånet med pristillægget på de 17 øre/pr. kWh og ikke muligt uden dette pristillæg.

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 2 af 26

Generelle forudsætninger for afgørelsen

Energistyrelsen har efter drøftelse med eksterne rådgivere fastsat en række generelle vilkår og forudsætninger for afgørelsen af, om staten skal overtage vindmøllen. Herefter vil følgende være gældende:

- Vurderingen af om lånet kan afvikles eller ej baseres på en individuel cash-flow beregning af de fremtidige pengestrømme efter skat i resten af vindmøllens forventede levetid. Der regnes i hele år.
- Der tages udgangspunkt i vindmøllejerens oplysninger om produktion, drift og vedligeholdelse, restgæld, lånevilkår, skattemæssige afskrivninger m.v.
- Der regnes med en levetid på 25 år fra første hele produktionsår.
- Den fremtidige produktion regnes som gennemsnittet af den historiske produktion omregnet til vindmæssigt normalår.
- De fremtidige driftsudgifter regnes som gennemsnittet af de historiske omkostninger omregnet til 2002-priser. De forudsættes at være konstante, bortset fra en 2 % inflationsregulering.
- Der forudsættes maksimale afskrivninger på 25 % om året. Ved udløb af vindmøllens levetid fradrages den resterende afskrivningssaldo i det skattemæssige indtægtsgrundlag, idet værdien af vindmøllen på dette tidspunkt antages at være 0. Der forudsættes ikke ved udløb af levetid evt. udgifter til nedtagning af vindmøllen eller evt. indtægter ved salg af mølledele.
- Der regnes med en marginalskatteprocent på 34 %, idet det forudsættes, at eventuel indkomst vil blive modregnet i negativ kapitalindkomst for ansøger.

- Der regnes med fremtidige markedspriser på elektricitet som følger:

År	øre/kWh
2003	17,2
2004	17,6
2005	18,4
2006	20,5
2007	21,8
2008	23,1
2009	24,7
2010	26,3
2011	27,9
2012	29,6

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 3 af 26

Priserne er de markedspriser, som Energistyrelsen har anvendt i sit fremskrivningsarbejde i 2002. Efter 2012 stiger prisen alene med inflationen på 2 %. Med forudsætninger svarende til elreformen regnes med et pristillæg på 10 øre. Alternativt regnes med et ekstra pristillæg på 17 øre/kWh. Disse ørebeløb er konstante i løbende priser.

Konkrete forudsætninger for afgørelsen

Energistyrelsen har lagt følgende af Dem fremsendte oplysninger til grund for vurderingen:

- Opførelsesår – 1985
- Restgæld pr. 1. januar 2001 – 720.000 kr.
- Rente på lån – 7,6 %
- Lånetype – serielån
- Lånets løbetid – 6 år
- Afskrivningsgrundlag 750.000 kr.

Energistyrelsen har på baggrund af de fremsendte oplysninger beregnet normalårsproduktion og de gennemsnitlige driftsomkostninger i 2002-priser:

- Vindmøllens normalårsproduktion 251,5 MWh/år
- Driftsomkostninger 69.120 kr./år

Med disse forudsætninger viser Energistyrelsens beregning, at der fremkommer et negativt cash-flow på 138.973,- kr. med 17 øre/kWh i pristillæg og et negativt cash-flow på 309.860,- kr. uden 17 øre/kWh i pristillæg.

Det bemærkes, at der ved Deres beregning af den i ansøgningen anvendte gennemsnitlige skatteprocent indgår øvrige indkomster og fradrag, som er uden betydning for beskatning af vindmøllevirksomheden. Da resultatet af vindmøllevirksomhed beskattes som personlig virksomhed har Energistyrelsen forudsætningsvist anvendt en marginalskatteprocent på 59 % (personlig indkomst).

Energistyrelsen har endvidere fastholdt standardforudsætningen om en levetid på 25 år. Som begrundelse for at anvende den af Dem anvendte levetid på 30 år har De ved e-mail af 18. september 2002 bl.a. anført, at der til Deres vindmølle er brugte møllevinger til rådighed for en successiv udskiftning af de eksisterende møllevinger.

Disse oplysninger om evt. fremtidig udskiftning af møllevinger har dog ikke kunnet føre til, at Energistyrelsen samlet set m.h.t. fremtidige reparations- og vedligeholdelsesudgifter har kunnet fravige standardforudsætningen om vindmøllers 25 års levetid.

Partshøring

[...]

Ved breve af 15. november og 5. december 2002 samt 19. januar 2003 har De, som svar på partshøringen, fremsendt indsigelser og yderligere oplysninger vedrørende vindmøllens restlevetid, grundlaget for fastsættelse af prisafregningen, Energistyrelsens kompetence til at fastlægge skøn samt med hensyn til renteberegningen.

Med hensyn til *vindmøllens restlevetid* fastholder Energistyrelsen sin generelle forudsætning om vindmøllers levetid på 25 år. Dette er bekræftet af Bonus Energy A/S ved breve af 29. november og 18. december 2002, og RISØ ved brev af 19. februar 2003.

RISØ anfører bl.a., at vindmøllers designmæssige levetid siden 1981 har været 20 år. Den designmæssige levetid vil normalt være et udtryk for, at der er en svigtsandsynlighed på 2% for strukturelle komponenter og eksempelvis 10% for lejer. Designgrundlaget for vindmøller i 1980-erne var relativt usikkert, og derfor mener RISØ, at den forventede fysiske levetid for vindmøllerne i denne periode var 20 år.

Der blev i løbet af 80-erne og begyndelsen af 90-erne lavet flere økonomiundersøgelser, bl.a. under ledelse af Energistyrelsen, og pga. vindmølleejernes argumenter vedrørende usikkerheden omkring designgrundlaget er den økonomiske levetid i disse undersøgelser normalt antaget at være 15 år. I øvrigt skal oplyses, at løbetiden for lån til vindmøller i denne periode normalt var 10 år.

De seneste undersøgelser har bekræftet, at antagelsen om en fysisk levetid for vindmøller på 20 år er realistisk. Hermed er ikke sagt, at vindmøller ikke kan have en længere levetid, men at der i sagens natur bliver større og større usikkerhed omkring komponenternes restlevetid. Derfor mener RISØ, at en antaget levetid på 25 år er en optimistisk vurderet levetid, hvor der er en stor sandsynlighed for, at mange vindmøller inden de 25 år udsættes for større havarier (skader), der er så omkostningsfulde, at mølleejeren vælger at nedtage møllen af økonomiske årsager.

Vindmøller på 95 kW indgår ikke i RISØs drifts- og vedligeholdelsesundersøgelse. Der er imidlertid ikke forhold, der efter RISØs opfattelse indikerer, at denne møllestørrelse er mere pålidelig end de møllestørrelser, der indgår i RISØs undersøgelse.

Energistyrelsen er ikke uenig i synspunktet om, at det er kombinationen af vedligeholdelses- og driftsomkostninger, der bestemmer vindmøllers levetid. De ovenfor anførte betragtninger kan

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 4 af 26

imidlertid ikke føre til, at Energistyrelsen finder at kunne fravige standardforudsætningen om en levetid på 25 år. Energistyrelsen skal samtidig understrege, at den (optimistisk) vurderede levetid skal ses i sammenhæng med den valgte omkostningsstruktur. Såfremt man valgte at gå ud over de 25 år, ville det medføre, at driftsomkostningerne skulle øges væsentligt. I denne forbindelse erindres om, at der som generel forudsætning er indlagt fremtidige driftsomkostninger regnet som gennemsnittet af de historiske omkostninger omregnet til 2002-priser. Disse forudsættes at være konstante, bortset fra en 2 % inflationsregulering. Der er således ikke – ud over inflationsreguleringen – regnet med stigende driftsomkostninger, som ellers ville være sandsynligt ved ældre vindmøller.

Med hensyn til *grundlaget for fastsættelse af prisafregningen* fastholder Energistyrelsen det anvendte beregningsgrundlag. Baggrunden herfor er, at det med elreformen blev bestemt, at afregningen af vindmøller skal ændres i takt med, at vindmøllerne bliver mere end 10 år og fuldlasttimerne udløber. Elektricitet fra vindmøllerne skal herefter afregnes på markedsvilkår samt med et VE-bevis. Når fuldlasttimerne er opbrugt, er det forudsat, at afregningen fra 1. januar 2003 vil være markedspris plus et VE-bevis. Det er forudsat, at værdien af VE-beviset er 10 øre/kWh. Derfor er afregningen i 2003 med en markedspris på 17,2 øre/kWh plus 10 øre/kWh samt det oprindelige fuldlasttimetillæg på 17 øre/kWh i alt 44,2 øre/kWh.

De fremkommer endvidere med en indsigelse om, at Energistyrelsen ikke – som grundlag for beregningerne – kan fastlægge *skøn* for den fremtidige udvikling af en række parametre, fx levetid, pris- og omkostningsudvikling, rente og skattesatser, fordi der ikke findes et regelgrundlag for, hvorledes disse skøn skal foretages.

Hertil skal Energistyrelsen udtale, at det er netop styrelsens opgave at foretage både bevisskøn og retlige skøn og at efterprøve disse til bunds. Den som anmoder om statens overtagelse af en vindmølle efter § 66 kan alene bidrage med belysning af det faktiske grundlag for disse skøn.

Med hensyn til *renteberegningen* har Energistyrelsen valgt generelt at tage udgangspunkt i den årlige rentetilskrivning uanset den enkeltes afdragsprofil. Energistyrelsen er enig i, at forholdet ikke har betydning for Deres sag.

[...]

Energistyrelsens afgørelse

Energistyrelsen har truffet afgørelse om, at betingelserne for, at økonomi- og erhvervsministeren skal overtage Deres vindmølle, *ikke er opfyldt*, jf. § 66 i elforsyningsloven.

Afgørelsen er truffet på grundlag af Deres ansøgning, herunder den indsendte økonomiske dokumentation, sammenholdt med de generelle forudsætninger, som er opstillet ovenfor. Det vurderes på denne baggrund, at det ikke er dokumenteret, at det er ændringen af pristillægget, der har medført, at gælden ved investeringen i vindmøllen ikke kan afvikles. Energistyrelsens beregning

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 5 af 26

ger viser, som ovenfor anført, at restgælden ikke vil kunne afvikles med pristillægget på de 17 øre/kWh inden for vindmøllens restlevetid. Betingelsen om, at det er bortfaldet af pristillægget, som er årsag til, at lånet ikke kan afvikles inden for vindmøllens restlevetid, er således ikke opfyldt, jf. § 66 i elforsyningsloven.”

Klagen til Energiklagenævnet

I [...] klage af 8. april 2003 hedder det bl.a.:

”Undertegnede har den 27. september 2001 med henvisning til elforsyningslovens § 66 ansøgt om VE-fondens overtagelse af min vindmølle på baggrund af det pr. 1. april 2001 gennemførte bortfald af tillæg til elafregningsprisen på 17 øre.

Retsgrundlaget udgøres derfor af elforsyningsloven ændret ved lov nr. 478 af 7. juni 2001, for så vidt angår de bestemmelser i lov nr. 478 der jfr. § 3 træder i kraft pr. 1. januar 2001 og 1. januar 2000.

Der er ikke i senere ændringer til elforsyningsloven bestemt, at disse ændringer skal have tilbagevirkende kraft, og disse ændringer har derfor ikke indflydelse på fastlæggelsen af det retsgrundlag, nærværende sag skal bedømmes efter.

[...]

Grundlag for fastsættelse af prisafregning

Forslag til Lov om elforsyning, L234, blev fremsat den 29. april 1999. Af bemærkningerne til lovens § 59 fremgår det:

”Gennemførelsen af elreformaftalen indebærer en væsentlig omlægning af de gældende principper for afregning af VE-elektricitet. Fra at være baseret på lovfæstede afregningspriser samt udbetaling af statslige elproduktionstilskud er det hensigten, at afregningen af VE-elektricitet på sigt vil bestå af markedsprisen for elektricitet samt provenuet ved salg af VE-beviser.”

Af elreformaftalen mellem den da siddende regering og en række af Folketingets øvrige partier fremgår det:

”For vindmøller fastlægges en afregningspris på 33 øre/kWh (svarende til gennemsnittet af den nuværende 85%'s regel), indtil der er etableret et velfungerende marked for VE. Endvidere vil vindmøller fortsat få et pristillæg på 10 øre/kWh (CO2 10-øren).

Et yderligere pristillæg på 17 øre udbetales til vindmøller med en kapacitet på til og med 200kW for en produktion svarende til de første 25.000 fuldlasttimer. For vindmøller med en kapacitet på 201–599 kW udbetales 17-øres pristillægget for en produktion svarende til de første 15.000 fuldlasttimer. For 600kW vindmøller og derover ophører 17-øres tillægget pr. 31. december 1999, dog først når møllen har produceret 12.000 fuldlasttimer.

Såfremt disse ændringer i pristillægget til vindmøller resulterer i, at vindmølleejere ikke vil kunne afvikle gælden på investeringen i vindmøller, vil Staten efter anmodning fra vindmølleejeren garantere, at systemansvaret kan overtage vindmøllen og beta-

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 6 af 26

lingen af restgælden på lån, der inden lovens fremsættelse er optaget til at finansiere købet af vindmøllen.”

Af bemærkningerne til lovens § 59, første afsnit, fremgår det endvidere:

”Et velfungerende marked for handel med VE-beviser forventes at være etableret i 2003.”

Det fremgår således klart af ovenstående, at prisafregningsmodellen består af to hovedkomponenter,

1. en fast afregningspris på 33 øre/kWh plus et pristillæg på 10 øre/kWh,
2. et yderligere pristillæg på 17 øre/kWh indtil vindmøllen har produceret et fastsat antal fuldlasttimer.

Elforsyningslovens § 66 om VE-fondens overtagelse af nødlidende vindmøller relaterer sig lige så klart til ændringer i begge hovedkomponenter i priskonstruktionen, såvel sammen som hver for sig. Man kan således forestille sig,

1. at gælden i møllen ikke kan afvikles allerede ved bortfaldet af tillægget på 17 øre/kWh,
2. at gælden i møllen godt kan afvikles ved bortfaldet af tillægget på 17 øre/kWh, men ikke kan afvikles når den faste afregningspris på 33 øre/kWh samt tillægget på 10 øre/kWh afløses af en markedspris tillagt prisen for salg af VE-beviser
3. at gælden i møllen ikke kan afvikles ved bortfaldet af tillægget på 17 øre/kWh og at dette ikke ændrer sig, når den faste afregningspris på 33 øre/kWh samt tillægget på 10 øre/kWh afløses af en markedspris tillagt prisen for salg af VE-beviser,
4. at gælden i møllen ikke kan afvikles ved bortfaldet af tillægget på 17 øre/kWh, men at det efterfølgende bortfald af den faste afregningspris på 33 øre/kWh samt tillægget på 10 øre/kWh afløst af en markedspris tillagt prisen for salg af VE-beviser medfører en samlet højere pris end 43 øre/kWh, og hermed at gælden i møllen kan afvikles.

Energistyrelsen er i sin afgørelse tilsyneladende af den opfattelse, at bortfaldet af den faste afregningspris på 33 øre/kWh samt tillægget på 10 øre/kWh ikke er en ændring i prisafregningen omfattet af lovens § 66. [...]

Det fremgår klart af bemærkningerne til loven og af elreformaften, at Energistyrelsens opfattelse ikke er korrekt.

Forholdet medfører, at Energistyrelsens beregningsmodel bliver fejlagtig, idet styrelsen herved ikke får taget stilling til, om gælden i møllen kan afvikles uden bortfald af nogen af de to hovedkomponenter i prisafregningskonstruktionen, hvilket er en forudsætning for at vindmølleejeren kan påberåbe sig overtagelsesadgangen jævnfør § 66.

Det kan beregnes, at med en uændret prisafregning på i alt 60 øre/kWh vil gælden i min vindmølle være afviklet, når møllen er 27 år gammel.

Energistyrelsen har i sin afgørelse lagt til grund, at afregningsprisen fra 1. januar 2003 skal udgøres af en markedspris samt en værdi af VE-beviset på fast 10 øre/kWh. Begrundelsen herfor finder antageligt støtte i den senest vedtagne ændring af elforsy-

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 7 af 26

ningsloven ved Lov nr. 1091 af 17. december 2002 jfr. denne lovs § 14. Som anført ovenfor indgår L 1091 ikke i retsgrundlaget og kan således ikke lægges til grund ved opstilling af beregningsmodellen.

Hvis Energistyrelsen ønsker at beregne hvorledes økonomien i vindmøllen udvikler sig ved bortfaldet af den faste pris på 33 øre/kWh tillagt pristillægget på 10 øre/kWh skal styrelsen i overensstemmelse med retsgrundlaget opstille en antagelse om hvorledes markedsprisen for el udvikler sig, og hvorledes prisdannelsen for salg af VE-beviser vil udvikle sig. [...] Energistyrelsen har på intet tidspunkt redegjort for sine forventninger til prisdannelsen for salg af VE-beviser. Prisen for salg af VE-beviser kan svinge mellem 10 øre/kWh og 27 øre/kWh. Med mindre man forudsætter at prisen for salg af VE-beviser vil holde sig konstant på sit maksimale beløb på 27 øre/kWh og samtidigt argumenterer for en levetid for møllen på mindst 33 år, vil overgang til markedspris og salg af VE-beviser ikke isoleret medføre, at vindmøllens økonomi bliver i stand til at afvikle gælden i møllen.

Energistyrelsen anvender i sine forudsætninger en oversigt over markedspriser for el udarbejdet i 2002. I kraft af at bortfaldet af pristillægget finder sted pr. 1. april 2001 bør oversigten tage udgangspunkt i styrelsens forventninger i 2001.

Det kan sammenfattende konkluderes, at

1. ved en uændret prisafregning på i alt 60 øre/kWh vil gælden i vindmøllen være afviklet når møllen er 27 år gammel,
2. ved bortfaldet af pristillægget på 17 øre/kWh kan gælden ikke længere afvikles inden møllen er mindst 30 år gammel,
3. at en ændring af den faste afregningspris på 33 øre/kWh tillagt et pristillæg på 10 øre/kWh pr. 1. januar 2003 til en markedspris tillagt en pris for salg af VE-bevis tilsyneladende ikke medfører, at vindmøllens økonomi alligevel bliver i stand til at afvikle gælden i møllen indenfor en rimelig tidshorisont.

Grundlag for fastsættelse af vindmøllens levetid

[...]

Energistyrelsen har i sine standardforudsætninger lagt en levetid for vindmøller på 25 år regnet fra første hele produktionsår til grund.

[Ifølge en rapport fra Risø fra oktober 2002] determineres en vindmøllens levetid af møllens tekniske levetid og møllens økonomiske levetid. I [rapporten] konkluderes, at "Normalt vil levetiden determineres af økonomien, og derfor vil den faktiske levetid normalt være lig med den økonomiske levetid." [og] "I forhold til det store antal opstillede møller i Danmark - og set i lyset af, at de første år var "pionerår" - er det en meget lille andel, der atter er taget ned. Blandt de nedtagne er den langt overvejende årsag, at der har været sund økonomi i at udnytte pladsen til nye større vindmøller. At der kun er omkring 25% af møllerne over 20 år, der er nedtaget, vidner om, at den levetid på 20 år man normalt påregner, til fulde indfries. I hvert fald når det gælder de ældre møller, som nok for manges vedkommende er kraftigt overdimensioneret."

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 8 af 26

Risø referer med det sidst citerede utvivlsomt til, at de ældre møller er konstrueret efter den gamle stålkonstruktionsnorm DS 412 med en partialkoefficient for udmattelse i normal sikkerhedsklasse på 1,95, hvor normen efter 15. september 1990 blev nedsat til 1,56.

I betragtning af reduktionen i normen for møller efter 1990, at designforudsætningen for vindmøller er en forventet teknisk levetid på 20 år, at det statistiske grundlag [...] er domineret af nyere mølletyper med en forholdsvis kort historik, og at møllerne i overvejende grad nedtages af økonomiske årsager, når de nedtages, synes det realistisk over en bred kam at anlægge en standardforudsætning om vindmøllers levetid på 25 år. Det skal anføres, at Bonus Energy A/S er enig i denne generelle betragtning.

Det kan imidlertid sagligt begrundes at afvige fra standardforudsætningen for Bonus 95 kW møllerne i vindmølleparken Oddesund Syd, idet denne mølletype [...] har en endog meget lang historik.

Som anført ovenfor determineres vindmøllens levetid af såvel den tekniske som den økonomiske levetid. [I Risø-rapporten] anføres det: "Normalt forudsættes, at levetiden er normalfordelt omkring en middellevetid f.eks. 25-30 år." selv om den samme sætning i [en e-mail af september 2002 fra Risø til Energistyrelsen] til lejligheden bliver kappet af til "normalfordelt omkring en middellevetid på f.eks. 25 år."

Af [Risø-rapporten] fremgår det: "Levetiden er bl.a. afhængig af møllens reparation og vedligeholdelse. Teknisk set kan alle møllens dele vedligeholdes og repareres, således at den faktiske tekniske levetid sagtens kan være meget større end 20 år. Ofte vil det være udgifterne til vedligeholdelse og reparation, der bliver så store, at det ikke længere kan betale sig økonomisk at fortsætte møllens drift, hvorfor det egentligt er lidt svært at tale om en vindmøllens tekniske levetid. Normalt vil levetiden determineres af økonomien, og derfor vil den faktiske levetid normalt være lig med den økonomiske levetid."

[I en e-mail af februar 2003 fra Risø til Energistyrelsen] anfører Risø: "De seneste undersøgelser har bekræftet, at antagelsen om en fysisk levetid for vindmøller på 20 år er realistisk. Hermed er ikke sagt, at vindmøller ikke sagtens kan have en længere levetid, men at der i sagens natur bliver større og større usikkerhed omkring komponenternes restlevetid. Derfor mener vi, at en antaget levetid på 25 år er en optimistisk vurderet levetid, hvor der er en stor sandsynlighed for at mange vindmøller inden de 25 år udsættes for større havarier (skader), der er så omkostningsfulde, at møllejeren vælger at nedtage møllen af økonomiske årsager."

[...]

Det kan undre, at Energistyrelsen ikke har anmodet Risø om at foretage en beregning af den tekniske levetid for en Bonus 95 kW vindmølle produceret i 1985. Risø er jo den myndighed der har forestået typegodkendelsen af vindmøllen, og Risø ligger inde med hele den tekniske dokumentation for den konkrete mølletype. [...]. Undertegnede havde den 13. juni 2002 et møde med Energistyrelsen [...]. På mødet gav styrelsens ingeniør, Henrik Lawaetz, mig

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 9 af 26

ret i, at forudsat ordentligt vedligeholdt, ville de omhandlede vindmøller have en endda overordentlig lang forventet levetid. [...] [...] det er dokumenteret, at min vindmølles tekniske levetid kan fastslås til mindst 30 år. [...]

Risø konkluderer [...], at den faktiske levetid for vindmøllen normalt vil være lig med den økonomiske levetid.

Jeg er helt enig i synspunktet.

I vindmølleparken Oddesund Syd er 14 af vindmølleparkens 23 vindmøller nedtaget i 2002 for at udnytte skrotningsbeviserne til opsætning af 4 nye større vindmøller på en anden placering, altså af rent økonomiske årsager. De resterende 9 møller ejes af 7 ejere. Ejerkredsen har til hensigt at lade vindmøllerne fortsætte med elproduktion, indtil det økonomisk ikke længere er rentabelt at drive møllerne. Herved kommer møllernes tekniske levetid alligevel til at spille en rolle, for i takt med at møllernes større komponenter, møllehus, møllevinger osv., fysisk går i stykker og skal udskiftes, vil dette i teorien påvirke de løbende vedligeholdelsesomkostninger.

Af de årsager jeg har anført i min skrivelse af 19. januar 2003 [til Energistyrelsen], samt specielt af det forhold, at vi tilbageværende mølleejere i vindmølleparken Oddesund Syd har bevæbnet os til tænderne med 5 komplette vindmøller som reservedele til vore 9 vindmøller, og at udskiftning af større komponenter derfor alene vil belaste vedligeholdelsesomkostningerne med udgifter til montage heraf, samt at vindmøller opført efter den gamle DS 412 norm med en partialkoefficient for udmattelse i normal sikkerhedsklasse på 1,95 må antages at have en middellevetid der er mere end 25% højere end den middellevetid på 25 år, der angives for vindmøller opført efter den nye norm på 1,56, kan det lægges til grund, at såvel min vindmølles tekniske levetid som møllens økonomiske levetid kan fastsættes til mindst 30 år.

Udskiftning af større komponenter vil sandsynligvis ikke forekomme i noget væsentligt omfang indenfor møllernes første 30 leveår, og en forudsætning om, at udviklingen i vedligeholdelsesomkostningerne ikke vil afvige væsentligt fra udviklingen i inflationen forekommer berettiget. De komponenter og dele der slides udskiftes kontinuerligt i overensstemmelse med møllernes nuværende vedligeholdelsesprogram, og er afspejlet i det omkostningsniveau, der er lagt til grund af såvel undertegnede som af Energistyrelsen i de foretagne fremskrivninger af møllens økonomi. Skulle enkelte møller mod forventning have behov for udskiftning af større komponenter, f.eks. møllevinger, vil montageomkostningerne hertil, fordelt solidarisk på de 9 møller i drift, ikke påvirke de samlede omkostninger til vedligeholdelse for den enkelte mølle i væsentligt omfang.

Grundlag for renteberegningen

Energistyrelsen angiver i sin afgørelse, at styrelsen generelt har valgt at tage udgangspunkt i en årlig rentetilskrivning uanset den enkeltes afdragsprofil. Det er et ejendommeligt synspunkt. § 66 i elforsyningsloven handler om, at en vindmølle ejer skal dokumentere, at det for hans konkrete vindmølle forholder sig således, at

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 10 af 26

på grund af ændrede pristillæg kan han ikke længere afvikle gælden i sin mølle. Beregningerne er således konkrete og individuelle, og det virker helt barokt ikke at tage udgangspunkt i den renteprofil, der er knyttet til det konkrete lån, der ønskes overtaget sammen med vindmøllen. Energistyrelsens synspunkt er næppe i overensstemmelse med § 66 i elforsyningsloven på dette punkt.”

Energistyrelsens bemærkninger til klagen

I brev af 30. januar 2004 bemærkede Energistyrelsen bl.a.:

”[...] Efter [...] opfattelse udgøres retsgrundlaget af elforsyningsloven på ansøgningstidspunktet, dvs. med den ændring der følger af ikraftsatte bestemmelser i lov nr. 478 af 7. juni 2001.

Energistyrelsen skal hertil udtale, at retsgrundlaget, som skal finde anvendelse, er det på tidspunktet for afgørelsen gældende retsgrundlag, med mindre det er fastsat, at dette ikke skal gælde de allerede indkomne ansøgninger. Sådanne bestemmelser findes ikke i de senere ændringer til elforsyningsloven. De foretagne ændringer af loven har imidlertid ikke efter styrelsens vurdering betydning for sagen.

[...] Efter [...] opfattelse relaterer elforsyningslovens § 66 sig lige så klart til ændringer i begge hovedkomponenter i priskonstruktionen, såvel sammen som hver for sig. Derimod er Energistyrelsen i sin afgørelse tilsyneladende af den opfattelse, at bortfaldet af den faste afregningspris på 33 øre/kWh samt tillægget på 10 øre/kWh ikke er en ændring i prisafregningen omfattet af lovens § 66. [...]

[...] Energistyrelsen har netop med hensyn til denne indsigelse om beregningsgrundlaget i sin afgørelse af 14. marts 2003 udtalt, at baggrunden herfor er, at det med elreformen blev bestemt, at afregningen af vindmøller skal ændres i takt med, at vindmøllerne bliver mere end 10 år og fuldlasttimerne udløber. Elektricitet fra vindmøllerne skal herefter afregnes på markedsvilkår samt med et VE-bevis. Når fuldlasttimerne er opbrugt, er det forudsat, at afregningen fra 1. januar 2003 vil være markedspris plus et VE-bevis. Det er forudsat, at værdien af VE-beviset er 10 øre/kWh. Derfor er afregningen i 2003 med en markedspris på 17,2 øre/kWh plus 10 øre/kWh samt det oprindelige fuldlasttimetillæg på 17 øre/kWh i alt 44,2 øre/kWh.

Det er derfor ikke korrekt, at beregningen i relation til § 66 ikke også forholder sig til ændringen i den faste afregningspris på 33 øre/kWh og til pristillægget på de 10 øre/kWh. Det er imidlertid bortfaldet af pristillægget på de 17 øre/kWh, som alene kan betyde, at staten i givet fald skal overtage vindmøllen.

Om Energistyrelsens beregningsmodel anfører [...], at Energistyrelsens forståelse af grundlaget for fastsættelse af prisafregning medfører, at modellen bliver fejlagtig, idet styrelsen herved ikke får taget stilling til, om gælden i vindmøllen kan afvikles uden bortfald af nogen af de to hovedkomponenter i prisafregningskonstruktionen, hvilket er en forudsætning for, at vindmølleejeren kan påberåbe sig overtagelsesadgangen, jf. § 66.

Energistyrelsen skal hertil bemærke med henvisning til det tidligere anførte, at stillingtagen til, om gælden kunne afvikles uden

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 11 af 26

bortfald af den faste afregningspris på 33 øre, ikke er en relevant problemstilling efter det gældende retsgrundlag.

[...] anfører videre, at Energistyrelsen i sin afgørelse har lagt til grund, at afregningsprisen fra 1. januar 2003 skal udgøres af en markedspris samt en værdi af VE-beviser på fast 10 øre/kWh, samt at begrundelsen herfor antagelig finder støtte i den senest vedtagne ændring af elforsyningsloven ved lov nr. 1091 af 17. december 2002 [...]. Denne lovændring indgår efter [...] opfattelse ikke i retsgrundlaget.

Energistyrelsen skal hertil anføre, at retsgrundlaget - som ovenfor anført - er det på tidspunktet for afgørelsen gældende retsgrundlag, med mindre det er fastsat, at dette ikke skal gælde de allerede indkomne ansøgninger. Den pågældende ændring af elforsyningsloven indgår derfor også i retsgrundlaget for afgørelsen, som er dateret den 14. marts 2003. At afregningsgrundlaget fra 1. januar 2003 udgøres af en markedspris samt en værdi af VE-beviset på 10 øre/kWh svarer imidlertid til det forudsatte, jf. elforsyningslovens kapitel 9, som blev sat i kraft den 1. november 2000. Når styrelsen i den indledende sagsbehandling har anvendt en værdi af VE-beviset på 10 øre/kWh og ikke en middelværdi mellem minimumsværdien på 10 øre/kWh og maximumsværdien 27 øre/kWh, er dette begrundet i, at loven - i den nu ophævede § 65 - ikke sikrede en højere værdi, og at VE-beviset på afgørelses-tidspunktet har en værdi på 10 øre/kWh, som følger af elforsyningslovens § 59 b, stk. 2, som er trådt i kraft den 1. januar 2003 - samtidig med ophævelsen af § 65.

[...] anfører videre, at Energistyrelsen i sine forudsætninger anvender en oversigt over markedspriser for elektricitet udarbejdet i 2002. Da bortfaldet af pristillægget på de 17 øre/kWh finder sted pr. 1. april 2001, bør oversigten tage udgangspunkt i styrelsens forventninger i 2001.

Energistyrelsen skal hertil bemærke, at der er taget udgangspunkt i de forventninger, som var gældende ved indledningen af sagsbehandlingen.

Om [...] sammenfattende konklusion skal Energistyrelsen - under henvisning til det ovenfor anførte - bemærke, at [...] ikke anvender relevant beregningsmetode og derfor konkluderer på et fejlagtigt grundlag.

[...] den af Energistyrelsen anvendte generelle forudsætning om en levetid på 25 år, er besluttet på grundlag af en anbefaling fra Risø. Der erindres i denne forbindelse om, at opgaven for styrelsen var at fastsætte en gennemsnitlig levetid, som kunne anvendes på alle de vindmøller, som måtte indgive ansøgning om overtagelse efter § 66, og således at valget af denne forudsætning også kunne indgå i sammenhængen af øvrige generelle forudsætninger, herunder særligt i relation til den generelle forudsætning om de fremtidige driftsomkostninger.

[...] Om det forhold at [...] vindmølletype ikke indgår i Risøs drifts- og vedligeholdelsesundersøgelse, og at Energistyrelsen på trods heraf ikke har anmodet Risø om at foretage en beregning af den tekniske levetid for en Bonus 95 kW vindmølle produceret i 1985, skal Energistyrelsen anføre, at Risø over for Energistyrelsen har

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 12 af 26

oplyst, at der ikke efter Risøs opfattelse er forhold, der indikerer, at denne møllestørrelse er mere pålidelig end de møllestørrelser, der indgår i Risøs undersøgelse.

Energistyrelsen har endvidere forespurgt Bonus Energy A/S, som har produceret [...] vindmølle, om - på baggrund af firmaets erfaringer med levetid for vindmøller, som er produceret i 1980erne - argumenter for, hvorfor denne type vindmølle skulle have en levetid udover 25 år. Bonus har hertil ved breve af 29. november og 18. december 2002 har meddelt, at man ikke ser nogen grund til at anfægte en skønnet levetid på 25 år for vindmøller opstillet i Danmark, og at man er enig i Risøs vurdering af levetiden for en Bonus 95 kW vindmølle.

Energistyrelsen har på denne baggrund fastholdt sin forudsætning om de 25 års levetid og ikke fundet det nødvendigt at anmode Risø om at foretage beregninger af levetiden for 95 kW møllen.

Om grundlaget for renteberegningen anfører [...], at den af Energistyrelsen valgte generelle forudsætning om at tage udgangspunkt i en årlig rentetilskrivning uanset den enkeltes afdragsprofil næppe efter [...] opfattelse er i overensstemmelse med elforsyningslovens § 66.

Hertil skal Energistyrelsen bemærke, at [... når] styrelsen i afgørelsen anfører, at styrelsen har valgt generelt at tage udgangspunkt i den årlige rentetilskrivning, uanset den enkeltes afdragsprofil, er det netop udtryk for, at styrelsen har taget udgangspunkt i den restgæld, den rente og afdragsperiode, der er knyttet til det konkrete lån."

I to breve af 29. marts 2004 fremkom [...] med bemærkninger hertil. Af det ene af disse breve fremgår:

"[...]

Som begrundelse for det nye udgangspunkt for beregningerne anfører styrelsen muligheden for at kunne spekulere i en ændring af afdragsprofilen for lånet i møllen ved for eksempel at afdrage ekstraordinært på lånet inden bortfaldet af pristillægget på de 17 øre/kWh.

Energistyrelsen angiver ingen hjemmel til støtte for ændringen af starttidspunktet for beregning af vindmøllens lønsomhed fra 1. april 2001 til 1. januar 1999, vel angiveligt fordi en sådan ikke eksisterer.

Af elforsyningslovens § 66 fremgår det af stk. 1, at "vedkommende ikke vil kunne afvikle restgælden på lån optaget til finansiering af vindmøllen på grund af ændrede pristillæg" samt, at "det pågældende lån til finansiering af vindmøllen er optaget inden den 29. april 1999". Er betingelsen om at lånet skal være optaget inden 29. april 1999 opfyldt, fremgår det af ordene "ikke vil kunne afvikle" at afviklingstidspunktet tager afsæt i tidspunktet for ændringen i pristillæggene. Hvis afviklingstidspunktet har skullet ligge forud for tidspunktet for ændringen i pristillæggene, havde lovgiver anvendt ordene "ikke har kunnet afvikle". Der er da heller ikke det mindste i bemærkningerne eller forarbejderne til loven, der understøtter Energistyrelsens valg af starttidspunkt.

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 13 af 26

At Energistyrelsens valg af starttidspunkt og de heraf afledte beregningsopstillinger ikke er holdbare kan blandt andet eksemplificeres som følger:

1. En vindmølle erhverves f. eks. den 1. januar 1999 for 1 mio. kr. der finansieres ved et banklån på 1 mio. kr. Lånet er 10-årigt og afdrages lineært med 100.000 kr. pr. år. Vindmøllens regnskabsmæssige og skattemæssige afskrivninger er udtryk for møllens værdiforringelse som følge af alder og slid. De regnskabsmæssige afskrivninger er som hovedregel lineære over den skønnede levetid, hvorimod de skattemæssige afskrivninger er eksponentielt aftagende (25% saldoafskrivning). Den skattemæssige overafskrivning i starten af ejerperioden af møllen i forhold til den regnskabsmæssige afskrivning frigør en likviditet, som det vil være uhyre fornuftigt om mølleejeren sparer op til senere gældsafvikling i møllen, eller anvender som ekstraordinære afdrag på gælden i møllen, i det første år af afviklingen af gælden i møllen. Der vil således ikke være noget som helst unaturligt i at anvende frigjort likviditet til ekstraordinær afvikling af gælden i møllen, f. eks. i lånets første år dvs. for 1. april 2001.

2. Den anvendte cash-flow-model til beregning af vindmøllens lønsomhed er en model, der tager hensyn til fremtidige betalingsstrømme i forhold til et givet starttidspunkt (1. april 2001). Forsøg på at anvende en sådan model retroaktivt i forhold til starttidspunktet medfører en lang række principielle vanskeligheder. For eksempel er elproduktion i kWh og driftsomkostninger, med de delkomponenter der indgå heri, anvendt som beregnede gennemsnitstal frem til starttidspunktet 1. april 2001. Disse talstørrelser bør retroaktivt fastsættes efter samme metode som tallene fremskrives, og ikke ved deres absolutter, som er indgået i gennemsnitsberegningen på starttidspunktet.

3. Tilsvarende indgår skattemæssige afskrivninger som en naturlig del af finansieringsgrundlaget. Når starttidspunktet for beregningen flyttes 2 år og 3 måneder bagud med den effekt, at restgælden på lånet opskrives med de teoretiske afdrag i samme periode, skal det skattemæssige afskrivningsgrundlag tilsvarende opskrives retroaktivt. Efter hvilken metode skal dette ske, og er man forpligtet til at opgrosse med den årlige maksimale skattemæssige afskrivningssats med den eventuelle konsekvens, at man herved kan opnå et højere udgangspunkt end møllens anskaffelsessum?

Den [...] påklagede [...] afgørelse i sagen tager udgangspunkt i cash-flow beregninger, der har starttidspunkt den 1. april 2001. Det er min opfattelse, at dette starttidspunkt er korrekt og i overensstemmelse med elforsyningslovens § 66. Energistyrelsens senere ændrede opfattelse af starttidspunkt for beregningerne bestrides [...], og de opstillede beregninger herudover som værende ufuldstændige og i modstrid med det teoretiske grundlag for den valgte beregningsmodel.”

Af [...] andet brev af 29. marts 2004 fremgår:

”I sin udtalelse anfører Energistyrelsen, at det er det på tidspunktet for afgørelsen gældende restgrundlag, som skal finde anvendelse på vurderingen af min ansøgning, idet der ikke i ikrafttrædelsesbestemmelserne for de pågældende ændringer af elforsy-

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 14 af 26

ningsloven findes bestemmelser om, at ændringerne ikke også skal finde anvendelse på allerede indkomne ansøgninger.

Energistyrelsen har således den retsopfattelse, at lovændringer er gældende for allerede indkomne ansøgninger, medmindre andet følger af den pågældende lovgivning.

Det er min opfattelse, at et sådant synspunkt ikke er i overensstemmelse med gældende ret, og at udgangspunktet i stedet er det omvendte, således at en lovændring alene skal anvendes på allerede indkomne ansøgninger, såfremt der er givet hjemmel her- til i ændringslovens ikrafttrædelsesbestemmelser.

Min tolkning af gældende ret stemmer i øvrigt overens med prin- cipperne om at borgere - og offentlige myndigheder for den sags skyld - bør have tid til at indrette sig på nye lovregler. Ikrafttræ- delsen af en ny lov er på baggrund af dette indretningsprincip i almindelighed reguleret således, at den nye lov kun finder anvend- else på kendsgerninger, der ligger efter lovens vedtagelse og of- fentliggørelse.

[...]

På denne baggrund er det min opfattelse, at det er det gældende retsgrundlag på ansøgningstidspunktet, som skal finde anvendel- se på min ansøgning, og at de efterfølgende lovændringer ikke kan danne baggrund for et afslag.

Angående fastsættelse af prisafregning og beregningsmodel

Energistyrelsen anfører [...] at det alene er bortfaldet af pristillæg- get på de 17 øre/kWh som kan betinge, at staten skal overtage vindmøllen.

Det er således Energistyrelsens klare opfattelse, at bortfaldet af pristillægget på 10 øre/kWh pr. 1. januar 2003 ikke kan medføre, at staten skal overtage vindmøllen efter § 66 i elforsyningsloven. I sin begrundelse herfor anfører Energistyrelsen ændringsloven [nr.1091] af 17. dec. 2002.

Det er fortsat mit synspunkt, at den anførte ændringslov jævnfør det ovenfor anførte ikke indgår i retsgrundlaget, og at det hele ti- den har været lovgivers hensigt, at når der i § 66 i anden linje star "ændrede pristillæg", så er der tale om pristillæg i flertal, nemlig såvel pristillægget på 17 øre/kWh som pristillægget på 10 øre/kWh.

[...]

Angående levetid på 25 år

[...] Møllejerne i Vindmølleparken Oddesund Syd har søgt at få en uafhængig vurdering af spørgsmålet om den forventede levetid for mølleparkens vindmøller. Fra flere sider er der blevet peget på teknisk konsulent Strange Skriver fra Danmarks Vindmøllefor- ening, som den person der ved mest herhjemme om forholdet. Vi har indhentet en udtalelse om forholdet fra Strange Skriver [...], og konklusionen i udtalelsen er, at vindmøllerne i Vindmøllepar- ken Oddesund Syd kan holdes kørende indtil de er 30 år gamle.

Af vedlagte beregning for min vindmølles økonomi for bortfald af tilskud fremgår det, at møllen er rentabel med en forventet levetid

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 15 af 26

på ca. 27 år. Dette er såvel indenfor den ovenfor anførte forventede levetid på 30 år, som indenfor den normale statistiske usikkerhed i de beregninger, der ligger til grund for den af Energistyrelsen forventede middellevetid på 25 år.

Det fastholdes således, at vindmøllens nettoindtjening, med anvendelse af korrekt prisafregning og beregningsmodel, kan afdrage gælden i vindmøllen indenfor vindmøllens forventede levetid.

Angående renteberegningen

[...] Beregningerne i min ansøgning var lagt an på et 10-årigt tidsforløb med salg af vindmøllen år 10 til en fastsat scrapværdi. Netop på grund af eventuelle tilfældigheder omkring afdragsprofil på anlægslån i vindmøller generelt, som anført i min citerede skrivelse, besluttede vi at ændre modellen til at medtage alle betalingsstrømme i vindmøllens restlevetid, og fastsætte scrapværdien herefter til 0 kr.

Dette forhold har ikke indflydelse på rentetilskrivningen, og det fastholdes, at med den valgte cashflow model over vindmøllens restlevetid skal den konkrete afdrags- og renteprofil for det i den ansøgte vindmølle optagne lån anvendes ved beregningerne.”

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 16 af 26

Supplerende sagsfremstilling

Den 6. februar 2004 bemærkede styrelsen over for Energiklagenævnet:

”I sommeren 2003 blev Energistyrelsen opmærksom på, at de beregninger, som foretages under sagsbehandlingen af ansøgninger om statens overtagelse af økonomisk nødlidende vindmøller efter elforsyningslovens § 66, bør foretages med udgangspunkt i restgælden pr. 1. januar 1999 og ikke, som først antaget, i restgælden på tidspunktet for modtagelse af de konkrete ansøgninger. Det bemærkes i denne forbindelse, at det er lån og rentabilitet på tidspunktet for den 29. april 1999 - datoen for fremsættelse af lovforslaget til elforsyningsloven - og den herefter almindelige lånepleje, dvs. inklusiv eventuel omprioritering, som skal lægges til grund for vurderingen af, om betingelsen for overtagelse efter lovens § 66 er opfyldt.

Denne ændring af beregningsgrundlaget kan betyde en ændring på gældens størrelse og løbetid samt afskrivningsgrundlag.

Ændringen i administrationsgrundlaget medførte, at det ikke var muligt at spekulere i ændring af afdragsprofil for gammel gæld i vindmøllerne ved eksempelvis en ekstraordinær indbetaling på lånet - inden ansøgningstidspunktet, og således kunne demonstrere opfyldelse af betingelsen om, at det er muligt at klare forrentningen af møllen for bortfaldet af pristillægget på de 17 øre/kWh.

Energistyrelsens nye beregninger [...] medfører imidlertid ikke en anderledes afgørelse [...].”

I brev af 15. juli 2004 oplyste Energistyrelsen bl.a. over for nævnet:

”En nærmere juridisk vurdering har vist, at Energistyrelsen er forpligtet til at indregne alle - på afgørelsestidspunktet - kendte forudsætninger ved fremtidsberegningen af en vindmøllens økono-

mi. Da ændringen af elforsyningsloven vedrørende prisloft med hensyn til 10-ørens værdi og tidsbegrænsning af udbetalingsperiode for 10-øren, jf. § 59 b, stk. 4 og 5, er vedtaget på afgørelses-tidspunktet, skal Energistyrelsen således indlægge disse forud-sætninger i sine beregninger. Loven blev vedtaget den 17. decem-ber 2002 og trådte i kraft den 1. januar 2003.

Denne vurdering skal også lægges til grund i de allerede afgjorte sager, hvoraf tre er påklaget til Energiklagenævnet, idet sagerne blev afgjort efter vedtagelsen af lovændringen. Det drejer sig om klagerne fra henholdsvis [...] [...].

Disse nye beregninger ændrer imidlertid ikke ved Energistyrel-sens afgørelse, som fortsat [...] vil være et afslag på statens over-tagelse af de pågældende vindmøller.”

Energiklagenævnets praksis

I en afgørelse af 19. december 2002 (j.nr. 97-2301-0118) konstaterede Energi-klagenævnet bl.a. følgende vedrørende vindmøllelovgivningen, herunder vindmøllebekendtgørelsen:

”Vindmøllebekendtgørelsens §§ 10-12 udmønter [...] den væsent-lige omlægning af principperne for afregning af VE-elektricitet, der blev besluttet med Elreformaftalen af 3. marts 1999. I aftalens af-snit 5 om prioritering af miljøvenlig elproduktion fastlægges for private, eksisterende VE-anlæg i form af vindmøller de afreg-ningspriser, som nu indeholdes i bekendtgørelsen. Nævnet lægger til grund, at der herved blev skabt parlamentarisk basis for sene-re etablering af en overgangsordning på området, som tillige blev bebudet i forbindelse med behandlingen og vedtagelsen af elfor-syningsloven af 1999. Ved loven skabtes hjemmel til ved bestem-melser fastsat af ministeren nærmere at kunne udforme over-gangsordningen. Vindmøllebekendtgørelsen indeholder regler vedrørende afregning af elproduktion med virkning fra bekendtgø-relsens ikrafttræden den 1. april 2001, og vedrører således begi-venheder (elproduktion), der ligger efter at bekendtgørelsen er of-fentliggjort og trådt i kraft. Efter Energiklagenævnets opfattelse er der således, i overensstemmelse med ministerens besvarelse af spørgsmål nr. 203 (bilag 127-L234, FT 1998-1999) i Det Energi-politiske Udvalg, ikke tale om regulering med tilbagevirkende kraft. Det forhold, at der ved den nærmere afregning for elproduk-tion efter 1. april 2001 sondres mellem eksisterende og nye vind-møller og herved anvendes et skæringstidspunkt for de bestem-mende kendsgerninger, der ligger forud for bekendtgørelsens ikrafttræden, kan efter Energiklagenævnets opfattelse ikke føre til et andet resultat.”

Retsgrundlaget

Ordlyden af elforsyningslovens § 66

Elforsyningslovens § 66 havde på tidspunktet for klagens indgivelse den 27. september 2001 følgende indhold, jf. lov nr. 375 af 2. juni 1999 om elforsy-ning:

”§ 66. Vindmølleejere, der kan dokumentere, at de ikke vil kunne afvikle restgælden på lån i en vindmølle på grund af ændrede

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 17 af 26

pristillæg til vindmølleelektricitet fastsat i medfør af § 59, stk. 1, kan anmode VE-fonden om at overtage vindmøllen og forpligtelsen til betaling af restgælden. Bestemmelsen finder også anvendelse på lån optaget af vindmølleejere, der ejer en del af en vindmølle.

Stk. 2. Stk. 1 finder alene anvendelse på lån, der inden den 29. april 1999 er optaget til at finansiere købet af vindmøllen. Stk. 1 finder ikke anvendelse på elværksejede vindmøller.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelsen af stk. 1, herunder regler om, hvornår anmodningen senest skal være fremsat, samt om ordningens omfang og anvendelse.

Stk. 4. VE-fonden kan nedtage, videresælge eller drive vindmøller, der overtages efter stk. 1.

Stk. 5. Elektricitet fra vindmøller, som VE-fonden har overtaget i medfør af stk. 1, afregnes efter reglerne i § 59, stk. 2. Midler, der hidrører fra nedtagning, videresalg eller drift af vindmøller, som VE-fonden har overtaget efter stk. 1, tilfalder statskassen.”

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 18 af 26

Lov nr. 478 af 7. juni 2001 ændrede prisstrukturen for VE-elektricitet med virkning for 1. januar 2000 for så vidt angår visse dele af loven, og 1. juni 2001 for så vidt angår andre. Loven ændrede ikke ordlyden af § 66. Ved loven indsattes § 59 a, hvis stk. 3, 4 og 9 har følgende indhold:

”Stk. 3. For elektricitet produceret på vindkraftanlæg på land [...] som er nettilsluttet inden den 1. januar 2000, ydes et pristillæg til ejeren eller til den, som ejeren har givet ret til at producere på vindkraftanlægget. Pristillægget fastsættes således, at dette og den efter stk. 9 fastsatte markedspris tilsammen udgør 60 øre pr. kWh. Pristillægget kan dog højst udgøre 48 øre pr. kWh som gennemsnit over året.

Stk. 4. For elektricitet produceret af et vindkraftanlæg på land omfattet af stk. 1, som er nettilsluttet efter den 1. januar 2000, ydes et pristillæg, som fastsættes således, at dette og den efter stk. 9 fastsatte markedspris tilsammen udgør 33 øre pr. kWh. Desuden ydes et VE-bevis, jf. § 60.

[...]

Stk. 9. Efter retningslinjer fastsat af den systemansvarlige virksomhed indberetter den pågældende netvirksomhed på timebasis mængden af den elektricitet, der er produceret på anlæg nævnt i stk. 3, 4, 5 og 7. Herefter fastsætter den systemansvarlige virksomhed på timebasis den markedspris, som det i produktionstimen var muligt at opnå for en kWh i det område, hvor elektriciteten er produceret, dvs. områdets spotpris. Hvis den fastsatte markedspris overstiger de i stk. 3, 4, 5 og 7 fastsatte samlede beløb for pristillæg og markedspris, beregnes et negativt pristillæg, som modregnes i udbetalingerne til elproducenterne.”

Ved § 1, nr. 9, i lov nr. 316 af 22. maj 2002 om ændring af lov om elforsyning og visse andre energilove, som trådte i kraft den 1. juli 2002, affattedes § 66 således:

”§ 66. VE-fonden overtager efter anmodning fra en vindmølle ejer dennes vindmølle og forpligtelsen til betaling af restgælden på lån optaget til finansiering af vindmøllen, hvis

- 1) vindmølleejeren kan dokumentere, at vedkommende ikke vil kunne afvikle restgælden på lån optaget til finansiering af vindmøllen på grund af ændrede pristillæg til vindmølleelektricitet fastsat i medfør af § 59, stk. 1, og
- 2) det pågældende lån til finansiering af vindmøllen er optaget inden den 29. april 1999.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på lån optaget af vindmølleejere, der ejer en del af en vindmølle. Bestemmelserne i stk. 1 finder ikke anvendelse på elværksejede vindmøller.

Stk. 3. Indtil VE-fonden oprettes, varetager økonomi- og erhvervsministeren fondens opgaver i medfør af stk. 1.

Stk. 4. [...]

Stk. 5. [...]

Stk. 6. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om overtagelsesordningens omfang og anvendelse, herunder regler om ordningens ophør.”

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 19 af 26

Ved § 1, nr. 14, i lov nr. 1091 af 17. december 2002 om ændring af lov om elforsyning og lov om tilskud til elproduktion, som trådte i kraft den 1. januar 2003, indsatte §§ 59 b til d om VE-beviser, pristillæg og aftagepligt i elforsyningsloven. Ved samme lovs § 1, nr. 17 og 18, ændredes i § 66, stk. 1, »VE-fonden« til »Økonomi- og erhvervsministeren«, og § 66, stk. 3, ophævedes, hvorefter stk. 4-6 blev stk. 3-5.

Ved § 1, nr. 15, i lov nr. 495 af 9. juni 2004 om ændring af lov om elforsyning og lov om varmforsyning, affattedes § 66, stk. 1, nr. 1, således:

- ”1) vindmølleejeren kan dokumentere, at vedkommende ikke vil kunne afvikle restgælden på lån optaget til finansiering af vindmøllen på grund af ændring af pristillæg efter § 56 a, stk. 4, eller tilsvarende ændring efter tidligere gældende bestemmelser, og”.

Det fremgår dog [modsætningsvis] af bekendtgørelse nr. 616 af 18. juni 2004 om ikrafttræden af dele af lov om ændring af lov om elforsyning og lov om varmforsyning, at § 1, nr. 15, endnu ikke er sat i kraft.

Forarbejderne til elforsyningslovens § 66

Af forarbejderne til § 66 i elforsyningsloven af 1999 (lovforslag nr. 234, fremsat den 29. april 1999, Folketinget 1998) fremgår bl.a. af de almindelige bemærkninger:

”Det foreslås også, at [VE-] fonden i visse tilfælde vil være forpligtet til at overtage eksisterende vindmøller. Såfremt en vindmølle ejer under nærmere angivne betingelser kan dokumentere, at det ikke er muligt at afvikle restgælden i møllen som følge af de ændrede tilskudsregler, kan ejeren anmode fonden om at overtage vindmøllen og betalingen af restgælden heri.”

Samme sted fremgår endvidere som bemærkning vedrørende § 66:

"Ved bestemmelsen gennemføres den i elreformaftalen indeholdte garanti om, at såfremt "ændringer i pristillægget til vindmøller resulterer i, at vindmølleejere ikke vil kunne afvikle gælden på investeringen i vindmøller, vil staten efter anmodning fra vindmølleejeren garantere, at systemansvaret kan overtage vindmølle og betalingen af restgælden på lån, der inden lovens fremsættelse er optaget til at finansiere købet af vindmøllen." Det foreslås, at det ikke er de systemansvarlige virksomheder, der overtager vindmøllen og betaler restgælden, men VE-fonden.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at følgende betingelser alle skal være opfyldt, for at garantien udløses:

- a) Vindmøllen skal være privat ejet. Elværksejede vindmøller er således ikke omfattet.
- b) Lånet til finansieringen af vindmøllen skal være optaget inden denne lovs fremsættelse.
- c) Vindmølleejeren skal godtgøre, at det er en ændring af pristillægget, der har medført, at gælden på investeringen i vindmøllen ikke kan afvikles.
- d) Vindmølleejeren skal inden en af miljø- og energiministeren fastsat frist anmode VE-fonden om at overtage vindmøllen og afvikle gælden på denne.

Bestemmelsen i stk. 3 indebærer, at man kan fastsætte regler om, at anmodninger om overtagelse skal være indleveret inden en bestemt frist. Herved bliver det muligt at foretage en samlet opgørelse af de udgifter, der er forbundet med VE-fondens overtagelse af vindmøller og restgæld efter stk. 1."

Af forarbejderne til forslaget vedr. ny affattelse af § 66 (lovforslag nr. 174, fremsat den 20. marts 2002, Folketinget 2001-2002), fremgår af de almindelige bemærkninger:

"Ifølge elforsyningslovens § 66 har vindmølleejere krav på, at VE-fonden overtager restgælden vedrørende en eksisterende vindmølle, hvis ejeren ikke kan afvikle restgælden på lån til finansiering af møllen på grund af ændrede pristillæg fastsat i medfør af lovens § 59, stk. 1.

VE-fonden, som er en statslig fond, er endnu ikke oprettet, og indtil dens oprettelse påhviler forpligtelsen staten. Det må anses for uhensigtsmæssigt, at staten står med ejerskabet til eventuelle overtagne vindmøller. Der foreslås derfor indført en overgangsordning, hvorefter økonomi- og erhvervsministeren kan indgå aftale med de systemansvarlige virksomheder om, at disse overtager eventuelle nødlidende vindmøller [...]

Økonomi- og erhvervsministeren kan bestemme, hvornår overtagesordningen skal ophøre. Ordningen er betinget af, at vindmøllen bliver nødlidende på grund af ændrede pristillæg fastsat i medfør af § 59, stk. 1. Ingen vindmøller er endnu blevet overtaget i medfør af § 66, og der er indtil nu kun modtaget enkelte anmodninger om overtagelse, som er under behandling. Det vurde-

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 20 af 26

res, at bestemmelserne i praksis kun vil finde anvendelse i meget få tilfælde.”

Samme sted fremgår endvidere som bemærkning vedrørende § 66:

”Der foretages visse ændringer i overtagelsesordningen for økonomisk nødlidende vindmøller i medfør af § 66.

Ifølge *stk. 1* påhviler det VE-fonden at overtage den nødlidende vindmølle efter anmodning fra vindmølleejeren. Som hidtil skal vindmølleejeren kunne dokumentere, at vedkommende ikke vil kunne afvikle restgælden på lån optaget til finansiering af en vindmølle på grund af ændrede pristillæg til vindmølleelektricitet fastsat i medfør af § 59, stk. 1. I den forbindelse tages der udgangspunkt i gældsforholdene på tidspunktet for anmodningen om overtagelse. I forhold til den hidtidige formulering præciseres det, at bestemmelserne gælder for lån optaget til finansiering af vindmøllen, uanset om lånet er optaget med sikkerhed i vindmøllen.

Det præciseres endvidere, at den systemansvarlige virksomhed overtager vindmøllen fra ejeren, når betingelserne ifølge *stk. 1* er opfyldt. Der tilsigtes ikke en realitetsændring, da vindmølle ejerens krav på overtagelse antages at følge af den hidtidige formulering af *stk. 1*, hvorefter vindmølleejeren kan anmode om overtagelse, når betingelserne er opfyldt.

Ifølge *stk. 3*, som er ny, varetager økonomi- og erhvervsministeren VE-fondens opgaver med at overtage nødlidende vindmøller, indtil VE-fonden oprettes. Bestemmelsen er en konsekvens af, at VE-fonden endnu ikke blevet oprettet, og at forpligtelsen til at overtage de pågældende vindmøller derfor påhviler staten. I forslag til finanslov for 2002 bemyndiges økonomi- og erhvervsministeren til at overtage nødlidende vindmøller i medfør af § 66, indtil VE-fonden eller en erstatning herfor er oprettet. Der er til dato ikke blevet overtaget nogen vindmølle efter bestemmelserne i § 66.

Da det må anses for u hensigtsmæssigt, at staten bliver ejer af eventuelle overtagne vindmøller, er der i *stk. 4*, som er ny, givet adgang til, at den systemansvarlige virksomhed efter anmodning kan overtage en vindmølle [...]. Ordningen i *stk. 4* vil omfatte vindmøller, som overtages af økonomi- og erhvervsministeren inden tidspunktet for oprettelsen af VE-fonden, herunder også vindmøller, hvor der er ansøgt om overtagelse inden lovforslagets fremsættelse.”

§ 66 blev i den formulering, bestemmelsen har efter lov nr. 316 af 22. maj 2002, ikke ændret under behandlingen i Folketinget.

Afregningsreglerne for elektricitet fra vindmøller

Elforsyningsloven (lov nr. 375 af 2. juni 1999) indeholdt i § 59, stk. 1 følgende bestemmelse:

”[... Ministeren fastsætter] regler for afregning af VE-elektricitet, herunder at der kan anvendes forskellige afregningspriser for forskellige teknologier. [Ministeren] fastsætter endvidere regler om, at der ud over afregningsprisen skal ydes et pristillæg på maksi-

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 21 af 26

malt 27 øre pr. kWh for VE-elektricitet, såfremt der ikke udstedes VE-beviser efter § 60 til denne elektricitet. [Ministereren] fastsætter regler om, for hvilke produktionsanlæg pristillægget ydes, samt regler om den tidsmæssige udstrækning af afregningsreglerne og pristillægget.”

Afregningsreglerne ændredes væsentlig ved lov nr. 478, som indsatte § 59 a i elforsyningsloven, og ved lov nr. 1091, som ændrede § 59 a, og indsatte yderligere bestemmelser om afregningen i §§ 59 b til d.

Om baggrunden for disse ændringer siges i bemærkningerne til lov 1091 (lovforslag nr. 58, fremsat den 6. november 2002, Folketinget 2002):

”2.1. Baggrund og formål

Det er et af hovedelementerne i elreformaften fra marts 1999, at den hidtidige støtte til elektricitet fra vedvarende energi, især vindmøller, gradvist skal erstattes af et system baseret på et VE-bevismarked. Dette marked baseres på salg af omsættelige VE-beviser, som gives til elproducenterne for den producerede VE-elektricitet, og som elforbrugerne er forpligtede til at købe.

Der kan ikke som tidligere forudsat etableres et velfungerende dansk VE-bevismarked fra den 1. januar 2003 [...]

På denne baggrund har partierne bag elreformaften den 19. juni 2002 indgået en aftale om bl.a. at udskyde VE-markedet [...].

Ifølge aftalen indføres et pristillæg til markedsprisen på 10 øre pr. kWh i stedet for VE-beviser. Et tillæg af denne størrelse vil modsvare CO₂-afgiften. Der fastsættes tillige et samlet loft på 36 øre pr. kWh for pristillægget og markedsprisen, og tillægget begrænses til i alt 20 år. Endvidere skal der udarbejdes modeller for tilskud til ældre vindmøller med direkte produktionsomkostninger, som er højere end den forventede markedspris plus tillæg.

Endvidere fremgår det af aftalen, at der, for så vidt angår fremtidige vindmøller, herudover skal fastsættes en miljøbonus [...]. Den samlede støtte incl. miljøbonus og markedspris skal ikke kunne overstige 36 øre pr. kWh. [...]

2.2. Lovforslagets indhold

Ved lovforslaget indføres et pristillæg til vindmøller [som] vil udgøre 10 øre pr. kWh svarende til den hidtidige CO₂-godtgørelse. Det er hensigten, at pristillægget skal aftrappes ved høje markedspriser for at undgå overkompensation. Pristillægget er derfor fastsat som et maksimum, idet tillægget og markedsprisen tilsammen ikke skal kunne overstige 36 øre/kWh. Det foreslås endvidere, at hvis pristillægget og den fastsatte markedspris overstiger 36 øre/kWh, skal der beregnes et fradrag i pristillægget, svarende til det overstigende beløb. Dette fradrag skal modregnes i udbetalinger af pristillæg.

Pristillægget vil gælde for vindmøller, som skal levere elektricitet på markedsvilkår, og som hidtil har været forudsat at skulle have VE-bevis fra 1. januar 2003. Forslaget vil for det første omfatte elektricitet fra vindmøller, som er nettilsluttet inden udgangen af 2002. For disse vindmøller vil pristillægget få virkning, efterhånden som de nuværende overgangsordninger med aftagepligt og

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 22 af 26

fast afregning i medfør af § 59, stk. 1, ophører. Den nuværende støtte gives for elektricitet produceret i et nærmere fastsat antal fuldlasttimer (en fuldlasttime er en times produktion med vindmøllens installerede effekt). Hvis en vindmøllens fuldlasttimer er opbrugt inden den 31. december 2002, vil der i alle tilfælde blive givet en fast afregning og pristillæg på i alt 43 øre pr. kWh indtil dette tidspunkt.

[...]

Det foreslåede pristillæg gennemfører aftalte reduktioner i betalingen til vindmøller [...]. Pristillægget på max. 10 øre pr. kWh er en reduktion af vindmøllebetalingen i forhold til, at værdien af VE-beviset forventedes at være omkring middelværdien af minimums- og maksimumsværdien på henholdsvis 10 og 27 øre pr. kWh.

Til gennemførelse af målsætningen i aftalen af 19. juni 2002 om at indføre tilskud til elproduktionen på ældre vindmøller med høje driftsomkostninger [...] foreslås endvidere indført et ekstra pristillæg på 10 øre pr. kWh. Det foreslås, at det ekstra pristillæg gives til vindmøller under 200 kW, som er nettilsluttet senest ved udgangen af 1992, idet vindmøller med forholdsvis høje driftsomkostninger ganske overvejende findes i denne kategori. Tillægget foreslås betinget af, at vindmøllens direkte driftsomkostninger i gennemsnit i de sidste 5 år før ansøgningen har oversteget 26 øre pr. kWh. Også for dette tillæg foreslås et maksimum på 36 øre pr. kWh som nævnt ovenfor.

Tillige foreslås det, at modtagelsen af VE-bevis eller pristillæg til elproduktion, som omfattes af lovforslaget, bliver tidsbegrænset til 20 år fra vindmøllens oprindelige tilslutning til elforsyningsnettet. Tidsbegrænsningen er begrundet i, at finansieringsomkostninger til en vindmølle ud fra driftsøkonomiske erfaringer sædvanligvis må forventes at være fuldt ud afholdt inden for denne periode. Med gældende afregningsregler kan forrentning og afskrivning af anlægsinvesteringen normalt ske på 10-15 år, og det vurderes, at disse omkostninger også under markedsvilkår vil kunne afholdes inden for den foreslåede 20 års periode. Når investeringerne er tilbagebetalt, vil en betaling, som alene baseres på markedsprisdannelsen, sædvanligvis kunne dække de løbende driftsomkostninger i vindmøllens forventede restlevetid.

[...]"

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 23 af 26

Energiklagenævnets bemærkninger

Det antages i den påklagede afgørelse, at det ifølge Energistyrelsen ikke er dokumenteret, at det er ændringen af pristillægget, der har medført, at gælden ved investeringen i vindmøllen ikke kan afvikles.

Sagen rejser spørgsmål om

1. retsgrundlaget, hvor på Energistyrelsen skulle træffe afgørelse;
2. hvorvidt ændringen i retsgrundlaget var ene-årsag til, at vindmøllen blev nødlidende; og
3. hvorvidt Energistyrelsen var berettiget til at lægge gennemsnitsbetragtninger om vindmøllers normallevetid til grund.

Afgørelsen af de rejste spørgsmål er afgørende for klagerens muligheder for at føre bevis for sin påstand om overtagelse efter elforsyningslovens § 66.

1.

Det har væsentlig betydning for beregningen af de beløb, som klageren måtte kunne opnå, om Energistyrelsen skal anvende lovgivningen som denne var affattet på datoen for klagerens overtagelsesansøgning, dvs. 27. september 2001, eller på datoen for Energistirelsens afgørelse den 14. marts 2003.

Lov nr. 1091 af 17. december 2002 gennemførte væsentlige ændringer i de forskellige pristillæg, idet tillæg og markedspris efter loven tilsammen ikke skulle kunne overstige et maksimum på 60 øre/kWh (i lovforslaget sattes grænsen dog ved 36 øre/kWh). Lov nr. 1091 forringede klagerens muligheder for et gunstigt resultat af ansøgningen på grund af de begrænsninger og reduktioner i betalingen til vindmøller, som loven gennemførte.

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Energistyrelsen har gjort gældende, at det på tidspunktet for afgørelsen gældende retsgrundlag skal anvendes. Klageren har derimod hævdet, at lov nr. 1091 ikke skal anvendes, eftersom hans ansøgning om overtagelse var indgivet forinden denne lovs ikrafttræden.

Side 24 af 26

§ 66 i elforsyningsloven af 1999 gennemfører den i elreformaftalen af 3. marts 1999 indeholdte garanti om, at såfremt ændringer i pristillægget til vindmøller resulterer i, at vindmølleejere ikke vil kunne afvikle gælden på investeringen i vindmøller, vil det offentlige efter anmodning fra vindmølleejeren overtage vindmøllen og betalingen af restgælden på lån, der inden lovens fremsættelse den 29. april 1999 var optaget til at finansiere købet af vindmøllen.

Formålet med § 66 er således også at beskytte vindmølleejernes berettigede forventninger til afregningsprisen. Energiklagenævnet finder, at ville kræve sikre holdepunkter i loven og lovbemærkningerne, hvis klageren var afskåret fra at påberåbe sig beregningsreglerne på tidspunktet for ansøgningens indgivelse den 27. september 2001.

Dette resultat er også stemmende med forarbejderne til § 66, hvori det udtaltes, at der "tages udgangspunkt i gældsforholdene på tidspunktet for anmodningen om overtagelse". Sagsbehandlingstiden i Energistyrelsen er således uden betydning, bortset fra eventuelle rentekrav.

Klagerens ansøgning skal derfor vurderes efter elforsyningsloven i den form, loven havde den 27. september 2001, dvs. med de ændringer, der følger af lov nr. 478 af 7. juni 2000, men ikke lov nr. 1091 af 17. december 2002.

2.

Det andet spørgsmål drejer sig om, hvorvidt § 66 alene kan påberåbes, hvor ændringen i pristillæg medfører, at en vindmølles økonomi går fra overskud til

underskud, eller om § 66 tillige kan anvendes, hvor et bestående underskud forværres.

Kriteriet ”på grund af ændrede pristillæg” blev bibeholdt, da § 66 blev ændret ved lov nr. 316. Efter forarbejderne til § 66 er det en betingelse, at gælden på investeringen i vindmøllen ikke kan afvikles ”på grund af ændrede pristillæg”, og at vindmølleejeren fører beviset herfor.

Når lovens ord bestemmer, at vindmølleejersens retskrav forudsætter, at vedkommende ”ikke vil kunne afvikle gælden” på grund af ændrede pristillæg, må det naturligt læses således, at dette skal være den eneste eller i alt fald den væsentligste årsag.

Energiklagenævnet finder på denne baggrund, at § 66 alene kan påberåbes, hvor ændringen i pristillæg i sig selv medfører, at en vindmølles økonomi går fra overskud til underskud.

3.

Vindmøllers levetid afgøres normalt af økonomien. Derfor kan nævnet tiltræde, at Energistyrelsen anvender den faktiske levetid og den økonomiske levetid som værende lig hinanden. Derved bestemmer kombinationen af normale vedligeholdelses- og driftsomkostninger vindmøllens levetid. Det indebærer også, at de anslåede driftsomkostninger skulle øges væsentligt, når den 25 års levetidsgrænse passerer, som Energistyrelsen standardforudsætning bygger på.

Energiklagenævnet finder, at de standardlevetidsforudsætninger, som styrelsen i samarbejde med Risø har opstillet, må anses som saglige i mangel af et statistisk materiale.

Energistyrelsen anvendte derfor saglige gennemsnitsbetragtninger, da styrelsen tog udgangspunkt i, at vindmøller har en normal levetid på 25 år.

Den bevisbyrde, som ansøgeren har efter loven, må medføre, at han har bevisrisikoen her, og nævnet finder ikke, at ansøgeren har ført et tilstrækkeligt modbevis. Det kan ikke gøre nogen forskel heri, at klageren råder over andre vindmøller som reservedele.

Herefter finder nævnet det rettest, at den påklagede afgørelse hjemvises til Energistyrelsen med henblik på at foretage fornyede beregninger af, om klagerens vindmølle kan overtages efter lovens § 66, dvs. om den fremtidige nettoindtjening, beregnet efter de regler, der var gældende den 27. september 2001, kunne have afdraget den gæld, der var bundet i møllen den 29. april 1999, og om evnen til at afdrage denne gæld inden for den forventede levetid på 25 år beviseligt er gjort umuligt udelukkende på grund af ændret prisregulering i lovgivningen i perioden 29. april 1999 til 27. september 2001.

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 25 af 26

Energiklagenævnets afgørelse

Energistyrelsens afgørelse af 14. marts 2003 hjemvises til fornyet behandling under iagttagelse af det ovenfor anførte.

Sagen har været behandlet på nævnets møde den 26. oktober 2004.

Afgørelsen er truffet i henhold til elforsyningslovens § 89, jf. lovbekendtgørelse nr. 151 af 10. marts 2003 om elforsyning med senere ændringer.

Afgørelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Denne afgørelse er sendt til klageren og Energistyrelsen.

P. N. V.

Christen Boye Jacobsen
Nævnensformand

26. oktober 2004

J.nr.: 11-149

Eksp.nr.: 17559

TAT

Side 26 af 26

/ Thomas Andersen Thrane
Fuldmægtig